

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Davida Rause, Ph.D. a soudců Mgr. Petra Šebka a Mgr. Kateřiny Kopečkové, Ph.D. v právní věci žalobce: **Mgr. V. V.**, bytem Č. 13, P. 8, proti žalovanému: **nejvyšší státní zástupce**, se sídlem Jezuitská 4, Brno, o žalobě na ochranu před nečinností žalovaného,

t a k t o :

- I. Žalovaný **je p o v i n e n** rozhodnout o žádosti žalobce ze dne 12.9.2016 o nahlédnutí do správního spisu sp.zn. 7 Spr 77/2002 do patnácti dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- II. Žalovaný **je p o v i n e n** zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 4424 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Žalovaný **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou podanou ke zdejšímu soudu domáhal ochrany před nečinností žalovaného.

I.

Žalobce v žalobě namítal, že dne 12.9.2016 požádal žalovaného o nahlédnutí do správního spisu sp.zn. 7 Spr 77/2002. Žalovaný mu však do spisu nahlédnout neumožnil a ani nevydal o žádosti zamítavé rozhodnutí, přestože se žalobce dne 14.9.2016 dostavil osobně do sídla žalovaného a nahlédnutí do spisu se domáhal. Dne 14.11.2016 podal žalobce stížnost na nečinnost žalovaného k ministrovi spravedlnosti.

Žalobce dále uvedl, že s Městským státním zastupitelstvím v Praze uzavřel v roce 1997 pracovní smlouvu na pracovní místo čekatele na státního zástupce. Po úspěšném vykonání odborné zkoušky i psychotestů však městský státní zástupce odmítl podat podnět nejvyšší státní zástupkyni na jmenování žalobce státním zástupcem. Tento podnět po urgenci náměstka ministra spravedlnosti podal, nicméně nejvyšší státní zástupkyně se rozhodla návrh na jmenování žalobce státním zástupcem ministrovi spravedlnosti nepodat, aniž by žalobce vyrozuměla o důvodech svého postupu. Žalobce má za to, že předmětný spis není jeho osobním spisem (ten byl vrácen městskému státnímu zastupitelství), nýbrž spisem správním – označeným „Spr“. Rovněž se dovolává názoru Nejvyššího správního soudu obsaženého v rozsudku ve věci sp. zn. 4 Ans 9/2007. Žalobce proto navrhoval, aby soud žalovanému uložil ve lhůtě 15 dnů rozhodnout ve věci žalobcovy žádosti o nahlédnutí do spisu.

Žalovaný nesouhlasí s právním názorem žalobce a domnívá se, že spis, do něhož požaduje žalobce nahlédnout, nemá charakter správního spisu, nýbrž se jedná o spis „svoji podstatou pracovněprávní“. K tomu odkazuje na usnesení Ústavního soudu ze dne 2.11.2004, sp.zn. I. ÚS 30/03, na něž Ústavní soud odkázal i v usnesení ze dne 8.11.2016, sp.zn. III. ÚS 1825/16. Žalovaný tedy nepochybil, pokud nerozhodl o žalobcově žádosti podle § 38 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“). Žalovaný tak žalobu považuje za nepřijatelnou. Navíc žalobce nevyčerpal prostředky nápravy, neboť nevyčkal, až o jeho „stížnosti na nečinnost“ rozhodne ministr spravedlnosti. Žalovaný žalobu považuje též za opožděnou, protože se žalobce do spisu domáhal nahlédnout opakovaně již od roku 2002. Žalobu navrhuje odmítnout.

II.

Zdejší soud nejprve posuzoval, zda se jedná o věc správního soudnictví.

Východiska pro posouzení otázky, jaké úkony mají povahu úkonů podřaditelných režimu ochrany ve správním soudnictví, plynou z § 2 a § 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“). Podle § 2 s.ř.s. ve správním soudnictví poskytují soudy ochranu veřejným subjektivním právům fyzických i právnických osob způsobem stanoveným tímto zákonem a za podmínek stanovených tímto nebo zvláštním zákonem a rozhodují v dalších věcech, v nichž tak stanoví tento zákon. Podle § 4 odst. 1 s. ř. s. soudy ve správním soudnictví rozhodují a) o žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy, (dále jen "správní orgán"), b) o ochraně proti nečinnosti správního orgánu, c) o ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu, a d) o kompetenčních žalobách.

V daném případě se žalobce u žalovaného domáhal nahlédnutí do spisu sp.zn. 7 Spr 77/2002, který se vztahuje k podání, resp. nepodání návrhu na jmenování žalobce do funkce státního zástupce. První písemností ve spisu žurnalizovanou je průvodní dopis k návrhu městského státního zástupce na jmenování žalobce ze dne 15.4.2002 adresovaný Nejvyššímu státnímu zastupitelství, kde je uvedeno, že návrh je podáván pouze na základě dopisu prvního náměstka ministra spravedlnosti, který ukládá návrh podat, a že městský státní zástupce je přesvědčen o tom, že žalobce „není způsobilý k výkonu práce státního zástupce“.

Žalobce předmětný spis považuje za spis správní, zatímco žalovaný se domnívá, že se jedná o spis pracovněprávní. Zdejší soud danou otázku již řešil, a to ve věci týchž účastníků, která byla vedena pod sp.zn. 62A 188/2016. Na závěrech, k nimž dospěl v rozhodnutí v citované věci, přitom setrvává.

Podle § 17 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění účinném ke dni podání návrhu, může být státním zástupcem jmenován občan České republiky, který je způsobilý k právním úkonům, bezúhonný, ke dni jmenování dosáhl věku nejméně 25 let, získal vysokoškolské vzdělání studiem magisterského studijního programu v oblasti práva na vysoké škole v České republice, úspěšně složil závěrečnou zkoušku, jeho morální vlastnosti dávají záruku, že bude funkci řádně zastávat, a souhlasí se svým jmenováním do funkce státního zástupce a s přidělením k určitému státnímu zastupitelství. Podle § 18 citovaného zákona funkce státního zástupce vzniká jmenováním (odst. 1). Státního zástupce jmenuje na návrh nejvyššího státního zástupce ministr spravedlnosti na dobu časově neomezenou (odst. 2).

Podle § 17 odst. 1 správního řádu se v každé věci zakládá spis. Každý spis musí být označen spisovou značkou. Spis tvoří zejména podání, protokoly, záznamy, písemná vyhotovení rozhodnutí a další písemnosti, které se vztahují k dané věci.

Přílohou, která je součástí spisu, jsou zejména důkazní prostředky, obrazové a zvukové záznamy a záznamy na elektronických médiích. Spis musí obsahovat soupis všech svých součástí, včetně příloh, s určením data, kdy byly do spisu vloženy.

Zdejší soud vyšel rovněž z rozsudků Nejvyššího správního soudu ve věci „Langer“ ze dne 27.4.2006, sp.zn. 4 Aps 3/2005, a ze dne 21.5.2008, sp.zn. 4 Ans 9/2007, které se týkaly otázky jmenování stěžovatele soudcem. Byť se v případě řešení nyní žalobce domáhá svého jmenování státním zástupcem, navíc je předmětem jeho žaloby toliko otázka nahlížení do spisu žalovaného, považuje zdejší soud předmětné rozsudky za přinejmenším inspirativní. Podstata procesu jmenování je totiž obdobná. Určitý orgán po splnění zákonem stanovených podmínek navrhne jinému orgánu, aby konkrétní osobu, která splňuje zákonem určené požadavky, jmenoval do konkrétní funkce.

Zdejší soud tedy na základě shora uvedených rozsudků zdůrazňuje, že na jmenování státním zástupcem není právní nárok. Z toho však neplyne, že by byl z kontroly ve správním soudnictví vyloučen také celý proces, který jmenování do funkce předchází, stejně jako respektování dalších veřejných subjektivních práv, která mohou být v daném procesu dotčena. Funkce státního zástupce je funkcí veřejnou. Kandidát na tuto funkci je tudíž oprávněn dovolávat se práva na rovné podmínky v přístupu k voleným a jiným veřejným funkcím, stejně jako práva nebýt při výběru diskriminován. Dále má právo na projednání věci bez zbytečných průtahů. Tento soubor veřejných subjektivních práv vytváří v právní sféře kandidáta na funkci státního zástupce legitimní očekávání na předvídatelnost a konzistentnost rozhodování orgánů veřejné moci, jež jsou nepominutelnou součástí širšího principu právní jistoty. Při zohlednění těchto východisek a povinnosti správních soudů poskytovat ochranu základním právům (čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod) nelze ochranu těchto ostatních práv ze soudního přezkumu vyloučit.

V daném případě se žalobce domáhal nahlédnutí do spisu žalovaného, který se týká jeho jmenování do funkce státního zástupce. Činí tak v situaci, kdy tehdejší nejvyšší státní zástupkyně obdržela podnět na jmenování žalobce do funkce státního zástupce od městského státního zástupce, avšak návrh na jmenování žalobce do funkce státního zástupce ministroví spravedlnosti nepodala. Zdejší soud je toho názoru, že žalovaný zde nepůsobí v pozici zaměstnavatele žalobce, nýbrž v pozici vrchnostenského orgánu, který na základě podnětu žalobcova zaměstnavatele po splnění podmínek stanovených v zákoně o státním zastupitelství podává návrh na jmenování žalobce do funkce státního zástupce. Žalobcovým zaměstnavatelem totiž bylo Městské státní zastupitelství v Praze (resp. Česká republika – Městské státní zastupitelství v Praze) a nikoli žalovaný. Právě pražské městské státní zastupitelství tedy vedlo žalobcův pracovněprávní spis („osobní spis“), který žalovanému toliko zapůjčilo a žalovaný jej následně pražskému městskému státnímu zastupitelství vrátil.

Předmětný spis žalovaného tedy nemá charakter žalobcova osobního spisu v režimu pracovněprávním, nýbrž charakter spisové dokumentace administrativní – správní, a to ve věci, v níž žalovaný je ve vztahu k žalobci v postavení vrchnostenském. Proto se žalovaný v této věci ocitá v postavení správního orgánu, který v procesu jmenování státních zástupců vykonává státní správu na úseku státního zastupitelství. Ostatně nelze přehlédnout, že i formálně je tento spis v souladu s kancelářským řádem označen značkou „Spr.“ (tedy jako spis patřící do agendy státní správy).

Dovolává-li se žalovaný naproti tomu rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 2.11.2004, sp. zn. I. ÚS 30/03, tak byť se toto rozhodnutí týká téhož žalobce a téhož spisu, vztahuje se k právnímu stavu (v roce 2002), jaký tu byl v době, kdy ochrana ve správním soudnictví ještě nebyla dostatečně efektivní a kdy se žalobce ochrany ve správním soudnictví nepochybně domáhat nemohl (v té době nebyl s.ř.s. účinný). Namítá-li žalovaný, že Ústavní soud na citované usnesení odkázal v usnesení ze dne 8.11.2016, sp.zn. III. ÚS 1825/16, je třeba uvést, že tak Ústavní soud neučinil ve vztahu k otázce charakteru spisové dokumentace, nýbrž ve vztahu k „ústavní stížnosti stěžovatele, kterou brojil přímo proti zásahu Nejvyššího státního zastupitelství, spočívajícímu v tom, že stěžovatel nebyl ministru spravedlnosti navržen na jmenování státním zástupcem.“ Jak plyne z bodu 16. usnesení ze dne 8.11.2016, sp.zn. III. ÚS 1825/16, dostupného na <http://nalus.usoud.cz>, Ústavní soud zde odcitoval tu část svého usnesení ze dne 2.11.2004, kde bylo uvedeno, že „právo ucházet se o zaměstnání ve smyslu Listiny v žádném případě neznamena vymahatelný nárok na to, aby určitá osoba byla přijata do konkrétního pracovního poměru. Výběr zaměstnanců pak přísluší vždy zaměstnavateli, který s respektováním základních zásad definovaných v zákoníku práce a vztahujících se i na pracovní poměry státních zástupců (zásada rovného zacházení a zákaz diskriminace) své zaměstnance samostatně přijímá“. Shora uvedené závěry zdejšího soudu tedy nejsou v žádném rozporu s usnesením Ústavního soudu ze dne 8.11.2016, sp.zn. III. ÚS 1825/16.

Činnost či absence činnosti žalovaného, při níž se ocitá v postavení vrchnostenském a při níž v tomto vrchnostenském postavení vykonává státní správu, jako je tomu v nyní posuzované věci, pak spadá do přezkumné pravomoci správních soudů tehdy, pokud jsou touto činností či absencí činnosti dotčena konkrétní veřejná subjektivní práva konkrétních fyzických nebo právnických osob (§ 2 s.ř.s.). Činnost žalovaného se takových práv v nyní posuzované věci nepochybně dotýká. Neexistuje sice žádné veřejné subjektivní právo na jmenování státním zástupcem, nicméně veřejná subjektivní práva, která v konkrétním případě dotčena být mohou, jsou právo na rovné podmínky přístupu k voleným a jiným funkcím (čl. 21 odst. 4 Listiny základních práv a svobod) a zákaz diskriminace (čl. 1 ve spojení s čl. 3 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Mezi veřejná subjektivní práva lze také zařadit ochranu subjektů právní regulace či adresátů činnosti orgánů moci výkonné před nezákonným či svévolným počínáním těchto orgánů, které by vybočilo z limitů striktní zákonnosti

při uplatňování veškeré státní moci (čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod). Konečně zdejší soud za takové základní právo považuje i právo na informační sebeurčení; v demokratické společnosti je pro zdejší soud nepředstavitelné, že by orgán v postavení vrchnostenském při výkonu státní správy shromažďoval o osobě, ve vztahu k níž státní správu vykonává, soubor informací, přitom taková osoba by nemohla vědět, o jaké informace se jedná, ledaže by přístup k nim byl pod výslovnou zákonnou výlukou; přístup do spisu v nyní posuzované věci však pod žádnou výslovnou zákonnou výlukou není.

Založil-li naproti tomu žalovaný svůj závěr o nepřístupnosti spisu na přesvědčení, že nemá povinnost jej zpřístupňovat, pak pouhá absence takového výslovného pravidla podle zdejšího soudu k faktickému nezpřístupnění spisu nemůže postačovat. Uváží-li zdejší soud vše shora uvedené a připomene-li, že domáhal-li se žalobce proti žalovanému nahlédnutí do spisu v režimu soukromoprávním, pak žalovaný tvrdil, že jde o agendu administrativní, která má být pod kognicí soudů správních (vyjádřením žalovaného z roku 2011 soud u jednání ve věci vedené pod sp.zn. 62 A 188/2016 dokazoval a jeho obsah je mu tak znám z úřední činnosti), a domáhal-li se posléze žalobce téhož v režimu agendy administrativní u správního soudu, pak žalovaný tvrdí, že právo nahlédnout do spisu žalobce nemá vůbec, jeví se postup žalovaného zdejšímu soudu jednoduše jen jako trucovitost.

Shora uvedené platí bez ohledu na to, že – jak je patrné z judikatury Nejvyššího správního soudu – žalobní legitimace ve správním soudnictví není nutně svázána s existencí přesně specifikovaných veřejných subjektivních hmotných práv žalobce. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu ve svém usnesení ze dne 23.3.2005, č.j. 6 A 25/2002 - 42, č. 906/2006 Sb. NSS, konstatoval, že ke vzniku žalobní legitimace v kontextu řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu postačuje, pokud je dotčena právní sféra žalobce. Tak tomu bude vždy v situaci, kdy se jednostranný úkon orgánu moci výkonné, vztahující se ke konkrétní věci a konkrétním adresátům, závazně a autoritativně dotýká právní sféry žalobce. Nejde tedy o to, zda úkon správního orgánu založil, změnil či zrušil práva a povinnosti žalobce, nýbrž o to, zda se – podle tvrzení žalobce v žalobě – negativně projevil v jeho právní sféře. Není pochyb o tom, že odmítání přístupu k funkci státního zástupce se právní sféry žalobce podstatným způsobem dotýká, stejně jako zneprístupnění správního spisu, který se ke jmenování žalobce vztahuje.

Žalobce tedy byl aktivně legitimován k podání žaloby ve správním soudnictví. Ostatně znovu zdejší soud připomíná, že sám žalovaný označil ve svém vyjádření z roku 2011 agendu jmenování do funkce státních zástupců za agendu administrativní, která má být pod kognicí soudů správních.

III.

Žaloba byla podána včas. Nahlížení do spisu se žalobce domáhal dne 14.9.2016, kdy se dostavil k žalovanému a na základě žádosti ze dne 12.9.2016. Žalobce podal žalobu dne 18.1.2017. Podle § 80 odst. 1 s.ř.s. musí být žaloba podána nejpozději do jednoho roku ode dne, kdy ve věci, v níž se žalobce domáhá ochrany, marně proběhla lhůta stanovená zvláštním zákonem pro vydání rozhodnutí nebo osvědčení, a není-li taková lhůta stanovena, ode dne, kdy byl žalobcem vůči správnímu orgánu nebo správním orgánem proti žalobci učiněn poslední úkon. V daném případě je zřejmé, že v zákonné lhůtě žaloba podána byla. Předchozí pokusy žalobce do spisu nahlédnout jsou pro posouzení včasnosti žaloby právě posuzované nerozhodné. Žalobce se totiž domáhá vydání rozhodnutí o jeho žádosti o nahlížení do spisu ze dne 12.9.2016. Taková situace je odlišná od situace řešené Ústavním soudem v usnesení ze dne 8.8.2007, sp.zn. IV. ÚS 578/2006, neboť „správní věci“ je v případě právě posuzovaném každá žádost žalobce o nahlížení do spisu.

Dále se soud zabýval přípustností žaloby.

Podle § 79 odst. 1 s.ř.s. ten, kdo bezvýsledně vyčerpal prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, může se žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení. To neplatí, spojuje-li zvláštní zákon s nečinností správního orgánu fikci, že bylo vydáno rozhodnutí o určitém obsahu nebo jiný právní důsledek.

S ohledem na subsidiaritu ochrany ve správním soudnictví je podmínkou přípustnosti žaloby na nečinnost vyčerpání prostředků nápravy podle správního řádu. Vyčerpáním prostředků nápravy pak je třeba rozumět nejen podání takového prostředku, nýbrž též vyčkání jeho vyřízení, případně vyčkání odpovídající doby k jeho vyřízení. V daném případě žalobce „stížnost na nečinnost“ žalovaného podal dne 14.11.2016. Tato stížnost pak byla jako nedůvodná vyřízena přípisem náměstka ministra spravedlnosti ze dne 26.1.2017 (tímto přípisem soud dokazoval ve věci vedené pod sp.zn. 62 A 188/2016). V době podání žaloby (dne 18.1.2017) tedy sice žalobce ještě nedisponoval odpovědí na jeho stížnost, nicméně od podání stížnosti uplynuly více než dva měsíce. To považuje zdejší soud za dobu více než odpovídající k vyřízení žalobcovy stížnosti. Skutečnost, že na ni nadřízený orgán reagoval po více než dvou měsících, pak nemůže být přičítána žalobci k tíži. Je tedy třeba uzavřít, že žalobce bezvýsledně vyčerpal prostředek, který procesní předpis platný pro řízení před správním orgánem stanoví k ochraně proti nečinnosti. Žaloba je tedy přípustná.

Soud tak posuzoval žalobu věcně a dospěl k závěru, že se jedná o žalobu důvodnou.

Pokud žalobce namítal, že zástupce žalovaného, který se dostavil k jednání dne 30.3.2017, není oprávněn za žalovaného jednat, soud se s ním neztotožňuje. Pověření ze dne 27.3.2017, které předložil, totiž považuje za dostatečný titul pro to, aby mohl jménem žalovaného vystupovat před soudem. Podle soudu je daná situace, kdy nejvyšší státní zástupce vystupuje jako žalovaný ve správním soudnictví, zcela odlišná od situace, kterou řešil Nejvyšší soud v rozhodnutí ze dne 14.9.2001, sp.zn. 15 Tdo 354/2011, kde nejvyšší státní zástupce vystupoval v pozici osoby podávající dovolání podle § 265d odst. 1 písm. a) trestného řádu.

Smyslem žaloby proti nečinnosti správního orgánu podle § 79 s.ř.s. je posouzení, zda je správní orgán nečinný, a pro tento případ mu nařídít vydání rozhodnutí či osvědčení. Soudní řízení v tomto případě končí vydáním rozsudku, jímž se správnímu orgánu nařizuje vydat rozhodnutí či osvědčení ve stanovené lhůtě. Smysl řízení je však dosažen až po jeho ukončení, tj. samotným faktickým vydáním rozhodnutí či osvědčení. Soudní řízení má samozřejmě svůj význam pouze tehdy, pokud nečinnost správního orgánu trvá. Pomine-li nečinnost v průběhu soudního řízení, soud žalobu zamítne podle § 81 odst. 3 s. ř. s., neboť vychází ze skutkového stavu, který zde je v den rozhodnutí soudu.

V daném případě se žalobce domáhá vydání rozhodnutí o jeho žádosti o nahlížení do spisu žalovaného sp. zn. 7 Spr 77/2002, který se vztahuje ke jmenování žalobce státním zástupcem. Jak již soud shora uvedl, žalovaný v režimu jmenování žalobce nepůsobí jako zaměstnavatel žalobce, nýbrž jako správní orgán, který vrchnostensky na základě zákona rozhoduje o tom, zda návrh na jmenování žalobce do funkce státního zástupce ministroví spravedlnosti podá či nikoli. Takový proces přitom nemůže být ponechán na libovůli (či dokonce svévoli) žalovaného. Naopak žalovaný, jakožto správní orgán, je v něm povinen postupovat v souladu se zákonem a jsou-li splněny zákonem stanovené podmínky (zejména § 17 zákona o státním zastupitelství), je povinen návrh na jmenování žalobce do funkce státního zástupce ministroví spravedlnosti podat. Proces jmenování nemůže zůstat zcela bez kontroly.

Byť to není žalobce, kdo by byl oprávněn proces vedoucí ke jmenování do funkce státního zástupce iniciovat, jedná se o proces, v němž jsou dotčena jeho veřejná subjektivní práva. Spis, který žalovaný o tomto procesu vede, se pak týká především (a zřejmě výlučně) žalobce. Právě tento spis pak obsahuje, resp. má obsahovat podklady, o něž žalovaný opře svůj závěr, zda návrh na jmenování do funkce podá či nikoli. Přestože se nepochybně nejedná o správní spis vedený ve správním řízení ve smyslu § 9 správního řádu, jedná se o spis podle § 17 správního řádu; jde o spis vedený ve věci jmenování žalobce do funkce státního zástupce. Požádal-li tedy žalobce o nahlédnutí do tohoto spisu, bylo na žalovaném, aby ve vztahu k této žádosti a při jejím vyřizování postupoval podle správního řádu.

Podle § 38 správního řádu mají účastníci a jejich zástupci právo nahlížet do spisu, a to i v případě, že je rozhodnutí ve věci již v právní moci (§ 73 správního řádu). Není-li účastník zastoupen, může spolu s účastníkem nahlížet do spisu i jeho podpůrce (odst. 1). Jiným osobám správní orgán umožní nahlédnout do spisu, prokáží-li právní zájem nebo jiný vážný důvod a nebude-li tím porušeno právo některého z účastníků, popřípadě dalších dotčených osob anebo veřejný zájem (odst. 2). Odepřel-li správní orgán osobě nahlížet do spisu nebo jeho části, vydá o tom usnesení, které se oznamuje pouze této osobě (odst. 5). Z nahlížení do spisu jsou vyloučeny jeho části, které obsahují utajované informace nebo skutečnosti, na něž se vztahuje zákonem uložená nebo uznaná povinnost mlčenlivosti; to neplatí o částech spisu, jimiž byl nebo bude prováděn důkaz, do takových částí spisu však může nahlížet pouze účastník řízení nebo jeho zástupce za předpokladu, že jsou předem seznámeni s následky porušení povinnosti mlčenlivosti o těchto skutečnostech a že o poučení je sepsán protokol, který podepíše (odst. 6).

Podle § 80 odst. 1 správního řádu nevydá-li správní orgán rozhodnutí ve věci v zákonné lhůtě, nadřízený správní orgán učiní z moci úřední opatření proti nečinnosti, jakmile se o tom dozví.

V daném případě tedy žalovaný měl žalobci umožnit do správního spisu nahlédnout anebo postupovat podle § 38 odst. 5 správního řádu a o odepření nahlížení do spisu vydat usnesení. To však žalovaný neučinil a z jeho jednání vyplynulo, že tak učinit ani nehodlá. Záznam ze dne 14.9.2016 (kterým soud prováděl důkaz ve věci vedené pod sp.zn. 62 A 188/2016 a jehož obsah je mu tak z úřední činnosti znám) nelze za takové usnesení považovat. Nikoli proto, že jej vyhotovil (a nahlížení odepřel) řadový státní zástupce nejvyššího státního zastupitelství, nýbrž proto, že tento záznam nenaplnuje nejen formální, nýbrž ani materiální znaky usnesení podle § 38 odst. 5 správního řádu. Předmětný záznam totiž toliko popisuje návštěvu žalobce v sídle žalovaného, při níž se žalobce domáhal nahlédnutí do spisu. To mu umožněno nebylo s tím, že spis nemá charakter správního spisu dle správního řádu, nýbrž se jedná o pracovněprávní spis interní povahy. Ani žalobce tak nemohl oprávněně dovozovat, že se jedná o usnesení o odepření nahlížení do spisu podle § 38 odst. 5 správního řádu.

Žalovaný tedy pochybil, pokud nevydal ve věci žalobcovy žádosti o nahlížení do spisu rozhodnutí (takovým rozhodnutím je totiž i usnesení podle § 38 odst. 5 správního řádu).

Vzhledem k uvedenému soud žalovanému podle § 81 odst. 2 s.ř.s uložil rozhodnout ve věci žalobcovy žádosti o nahlížení do spisu, a to ve lhůtě 15 dní od právní moci tohoto rozsudku.

Za této situace soud nepovažoval za potřebné provádět další navržené důkazy. Pokud jde o pracovní smlouvu a pokyny náměstka ministra spravedlnosti, tak těmi

soud dokazovat nepotřeboval; skutečnost, že žalobce byl zaměstnán jako právní čekatel, není mezi stranami sporná, a zda městský státní zástupce podal žalovanému podnět na podání návrhu na základě přípisu náměstka ministra spravedlnosti, je pro rozhodnutí o žalobě v nyní posuzované věci nerozhodné. Stejně tak je pro danou věc nerozhodné, zda bylo žalobci umožněno do spisu nahlédnout v červenci 2002. To samé je pak třeba uvést i ve vztahu k záznamu o neumožnění nahlédnutí do spisu ze dne 28.5.2014 a ve vztahu k informaci pro nejvyšší státní zástupkyni ze dne 17.7.2002. Důkaz rozsudky Nejvyššího správního soudu a Nejvyššího soudu zdejší soud neprováděl, neboť se jich účastníci nedovolávali z důvodů skutkových, nýbrž právních (sdíleli právní argumentaci zde uvedenou). Instrukcí Ministerstva spravedlnosti o osobním spisu ani korespondenci žalobce s Ministerstvem spravedlnosti ve věci přípisu náměstka ministra ze dne 26.1.2017 soud rovněž nepotřeboval dokazovat, neboť jsou to okolnosti pro danou věc nepodstatné. Rovněž nebylo třeba provádět účastnický výsledek žalovaného, jak navrhoval žalobce. Soud totiž nemá pochyb o tom, že státní zástupce, který dne 14.9.2016 sepsal záznam, k tomu byl oprávněn. To soud dovozuje z postupu žalovaného v daném řízení, v němž konstantě vyjadřuje shodný názor, jako je obsažen v citovaném záznamu (že spis není spisem správním a žalobce do něho proto nahlédnout nemůže). Pokud jde o důkazy, které soud provedl v řízení vedeném pod sp.zn. 62 A 188/2016, tak ty již znovu neprováděl. Tyto důkazy jsou totiž známy jak soudu z úřední činnosti, tak žalobci i žalovanému.

Výrok o nákladech řízení o žalobě se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný úspěšný nebyl, právo na náhradu nákladů řízení nemá. Žalobce byl ve věci úspěšný, a proto mu přísluší náhrada nákladů řízení proti neúspěšnému žalovanému. Z obsahu soudního spisu vyplývá, že žalobci vznikly náklady ve výši 2000 Kč za zaplacený soudní poplatek. Na cestovním dále náleží náhrada ve výši 2424 Kč za cestu z bydliště žalobce ke Krajskému soudu v Brně a zpět na jednání soudu osobním automobilem s průměrnou spotřebou 5,8 l/100 km, ve vztahu k němuž předložil žalobce kopii osvědčení o registraci; z toho 739,20 Kč ($5,8 : 100 \times 432 \text{ km} \times 29,50$) jako náhrada za spotřebovanou pohonnou hmotu a 1684,80 Kč ($432 \text{ km} \times 3,90 \text{ Kč}$) jako základní náhrada; podle § 157 odst. 4 písm. b) a § 158 zákona č. 261/2006 Sb., zákoník práce, a vyhlášky č. 440/2016 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad. Celkem se tedy jedná o 4424 Kč, které je žalovaný povinen zaplatit žalobci ve stanovené lhůtě.

Domáhal-li se žalobce přiznání náhrady paušálních nákladů podle § 151 odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále též „o.s.ř.“), tak ty soud ve správním soudnictví přiznat nemůže. Jak totiž uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 25.8.2015, č.j. 6 As 135/2015-79, www.nssoud.cz, soud ve správním soudnictví nemůže přiznat procesně nezastoupenému navrhovateli (potažmo žalobci) náhradu nákladů řízení stanovenou paušální částkou podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, nýbrž

musí vycházet z nákladů, jejichž vynaložení navrhopatel (potažmo žalobce) soudu prokáže (§ 57 odst. 1 s. ř. s.). Použití § 151 odst. 3 o. s. ř. (v novelizovaném znění účinném od 1. 7. 2015) na řízení podle soudního řádu správního je vyloučeno. Stejně tak nejsou na toto řízení přenositelné důvody nálezu pléna Ústavního soudu ze dne 7.10.2014, sp. zn. Pl. ÚS 39/13, č. 275/2014 Sb.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 30.3.2017

Za správnost vyhotovení:
Romana Lipovská

David Raus, v.r.
předseda senátu